Het Alstom-arrest: gelijke syndicale rechten voor kaderleden ?!

NEVER WORK• ALONE

Webinar ACV Kader – 17 november 2026

Cass. 23 maart 2026, S.19.0047.F – gevolgen en stand van zaken in de sectoren

Agenda

5’

Welkom en doel van het webinar

Vic Van Kerrebroeck – ACV Kader

15’

Het arrest, de voorgeschiedenis en de mogelijke volgende stappen

Vic Van Kerrebroeck – ACV Kader

30’

Stand van zaken en plan van aanpak per sector

ACV METEA (PC 209 – 224) · ACV BIE (PC 207) · ACV Voeding en Diensten (PC 220) · CNE

10’

Vragen en afsluiting

Alle sprekers

1. Wat houdt het arrest in?

Cass. 23 maart 2026, S.19.0047.F – Alstom Belgium t. CSC, CNE e.a.

NEVER
WORK•
ALONE

De Alstom-zaak: tien jaar procederen

1996

Sector-cao PC 209

Cao 6/2/1996: delegatie enkel voor “gesyndiceerde bedienden” binnen de sectorale barema’s

2015–16

Kaderlid geweigerd

Alstom (Charleroi) weigert de CSC-lijst met kaderlid; verkiezingen vonden plaats op 12/5/2016 zonder kadervertegenwoordiging

2018

Arbeidsrechtbank Charleroi

Vonnis 5/5/2018: vordering tot nietigverklaring ongegrond

2019

Arbeidshof Bergen

Arrest 15/3/2019: verkiezingen vernietigd, cao-artikelen buiten toepassing, nieuwe verkiezingen mét kaderleden

2026

Hof van Cassatie

Arrest 23/3/2026: cassatieberoep van Alstom verworpen

NEVER WORK• ALONE

Drie kernprincipes van Cassatie

1

De rechter toetst cao’s

Art. 9 cao-wet + art. 159 Grondwet: de rechter moet cao-bepalingen die strijdig zijn met hogere normen – ook de Grondwet – buiten toepassing laten. Ook algemeen verbindend verklaarde cao’s.

2

Uitsluiting kader = discriminatie

Onderscheid tussen bedienden mét en zonder barema is niet objectief en redelijk verantwoord: beide groepen zijn vergelijkbaar. Schending art. 10–11 Grondwet.

3

Vrijheid van vereniging

Volgens de algemene beginselen van cao nr. 5 moet elk gesyndiceerd werknemer vertegenwoordigd kunnen worden. Wie dat verhindert, belemmert de vrijheid van vereniging.

“De rechter is gehouden de bepalingen van de cao die strijdig zijn met hogere normen, waaronder de Grondwet, buiten toepassing te laten.”

NEVER WORK• ALONE

Belangrijke nuances in het arrest

- **Geen horizontale werking**

  Het arbeidshof gaf de Grondwet geen rechtstreekse werking tussen private partijen, maar voerde een conformiteitscontrole uit die de wet zelf voorschrijft. Cassatie volgt dat.

- **Cao nr. 5 verbiedt sectorale afspraken niet als zodanig**

  Cassatie zegt niet dat cao nr. 5 elke sectorale beperking verbiedt. De toets verloopt via de Grondwet en de algemene beginselen van cao nr. 5.

- **Interne kaderforums tellen niet**

  Het bestaan van een “ingenieursgroep” bij Alstom verandert niets aan het discriminerend karakter. Een eigen overlegclub vervangt geen syndicale delegatie.

- **Gezag van gewijsde: enkel Alstom**

  Het arrest bindt formeel alleen de partijen. De redenering raakt wel elke sector-cao met een vergelijkbare uitsluiting.

NEVER WORK• ALONE

2. Eerdere rechtspraak en debat

Hoe verhoudt dit arrest zich tot vroegere uitspraken?

NEVER WORK• ALONE

Twee cassatiearresten naast elkaar

12 december 2022 (3M – PC 207)

Formele invalshoek

- Arbeidsgerechten hebben geen rechtsmacht over collectieve geschillen over de toepassing van cao's
- Gelezen als: "laat dit over aan het sociaal overleg"
- Autonomie van de sociale partners staat centraal

23 maart 2026 (Alstom – PC 209)

Inhoudelijke invalshoek

- De rechter moet strijdige cao-clausules buiten toepassing laten indien schending individuele subjectieve rechten
- Discriminatieverbod en syndicale vrijheid gaan voor
- De bevoegdheidsvraag lag in deze zaak niet voor

.

NEVER WORK• ALONE

Wat werkgevers (kunnen) inroepen

Argument	Ons antwoord
“De rechter is niet bevoegd: het arrest van 2022 primeert.”	Waar grondrechten in het geding zijn, moet de rechter strijdige cao-clausules buiten toepassing laten (art. 9 cao-wet, art. 159 Gw.).
“Pacta sunt servanda: vakbonden moeten hun eigen cao respecteren.”	Ook sociale partners blijven gebonden aan hogere normen. Een discriminerende clausule rechtzetten is geen kwade trouw.
“Een cao is één evenwicht: wie één clausule schrapt, moet alles heronderhandelen.”	We willen de tekst aanpassen in overleg – maar het principe staat niet ter discussie en geldt nu al.

NEVER WORK• ALONE

3. Mogelijke volgende stappen

Van principe naar praktijk – in sectoren en in bedrijven

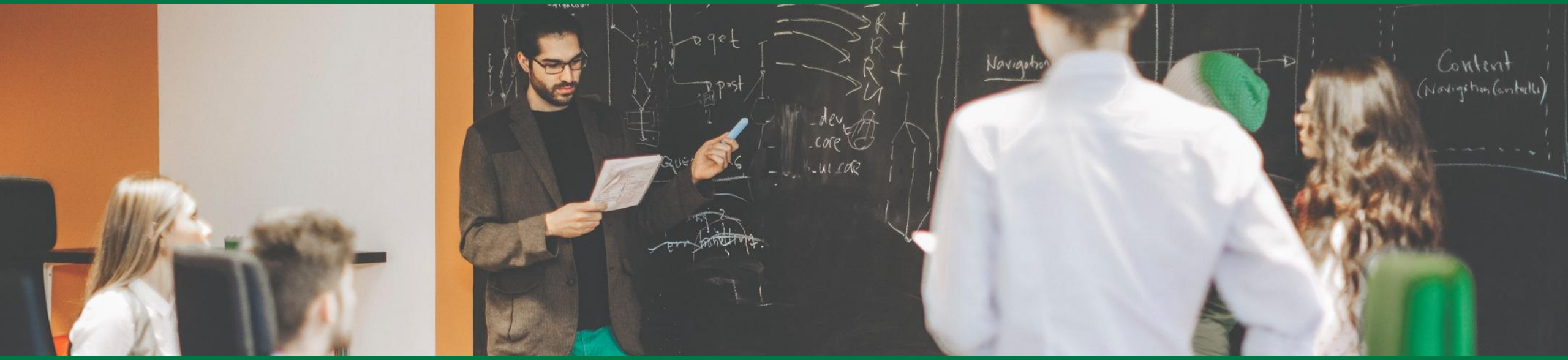

NEVER WORK• ALONE

Welke sectoren zijn betrokken?

PC 209

Bedienden metaalfabrikatennijverheid

Cao 6/2/1996 – kerncasus

PC 224

Bedienden non-ferro metalen

Vergelijkbare constructie

PC 207

Bedienden scheikundige nijverheid

Cao 4/5/1999, bevestigd in cao 20/1/2026

PC 220

Bedienden voedingsnijverheid

Cao 16/2/1993 (met uitzondering voor aanduiding kaderlid)

PC 200

Aanvullend paritair comité bedienden

Cao 9/6/2016 – afbakening via functieclassificatie

PC 214 · 215

Bedienden textiel · kledingconfectie

Vergelijkbare constructie

Vandaag aan het woord

Eveneens betrokken volgens onze analyse

NEVER WORK ALONE

Wat verandert er in de praktijk?

1. Kaderleden kunnen als afgevaardigde aangeduid of verkozen worden – niet langer uitgesloten op basis van barema of functieclassificatie
2. Kaderleden tellen mee voor de drempels en het aantal mandaten in de delegatie (behalve leidinggevend personeel in wettelijke zin)
3. De delegatie onderhandelt voor álle bedienden – ook over het kaderstatuut: classificatie, loonbeleid, evaluatie, work-life, reorganisaties
4. Interne kaderforums of “ingenieursgroepen” zijn geen alternatief voor een syndicale delegatie

NEVER WORK• ALONE

Stappenplan: van sector naar bedrijf

Stap 1

Sectoraal overleg

Sector-cao's aanpassen: "gesyndiceerde bedienden" niet langer beperken tot baremieke functies. Eerste besprekingen met werkgevers lopen.

Stap 2

Toepassing in bedrijven

Kaderleden betrekken, aanduiden en meetellen – altijd in overleg met de sectorverantwoordelijke.

Stap 3

Escalatie als overleg blokkeert

Standpuntnota of ingebrekestelling met verwijzing naar het cassatieprincipe; formele vraag tot aanpassing van lijsten en mandaten.

2028

Hernieuwing delegaties

Na de sociale verkiezingen van 2028 moeten overal inclusieve regels gelden.

NEVER WORK• ALONE

Nu toepassen of wachten tot 2028?

Wat we horen

- De meeste delegaties werden in 2024 geïnstalleerd voor vier jaar
- “Uitstel van executie”: in veel bedrijven verandert er pas iets na de sociale verkiezingen van 2028
- Werkgevers vragen eerst een nieuw sectoraal akkoord

Ons standpunt

- Het principe geldt nu al: discriminerende clausules zijn niet toepasbaar
- Een lopende termijn is geen schild wanneer concrete beslissingen kaderleden benadelen
- Praktische overgang afspreken in overleg – zonder het principe los te laten

NEVER WORK• ALONE

4. Stand van zaken in de sectoren

Na de eerste bespreking met de werkgevers

NEVER WORK• ALONE

Overzicht: waar staan we?

Paritair comité	Woordvoerders	Eerste bespreking werkgevers	Stand van zaken nu
PC 209 – metaal	ACV METEA / CNE	PC juni	Werkgroep 7 oktober
PC 224 – non-ferro	ACV METEA / CNE	PC juni	Werkgroep 29 oktober
PC 207 – chemie	ACV BIE	Pc juni en oktober	?
PC 220 – voeding	ACV Voeding en Diensten	PC juni	Werkgroep?
PC 214 en 215 – textiel/kleding en confectie	ACV METEA / CNE	PC juni	?

NEVER WORK• ALONE

Overzicht: waar staan we?

Paritair comité	Woordvoerders	Eerste bespreking werkgevers	Volgende stap
PC 200 – Aanvullend bedienden	ACV PULS / CNE	informeel	?

Toelichting per sector door de woordvoerders

PC 209 · 224 · 214 · 215
ACV METEA / CNE

PC 207
ACV BIE / CNE

PC 220
ACV Voeding en Diensten / CNE

1. **Stand van zaken**
2. **Reactie werkgevers**
3. **Plan van aanpak**

NEVER WORK ALONE

Hoe nu intussen verder?

A Afgevaardigden

- Betrek kaderleden structureel bij de werking en neem hun thema's mee in onderhandelingen
- Overleg met je secretaris!
- Meld weigeringen of blokkades van de werkgever

S Secretarissen

- Ga uit van het principe: uitsluiting op basis van barema is niet toepasbaar
- Stem elke stap af met de sectorverantwoordelijke
- Bereid nu al kandidaten onder het kader voor met het oog op 2028

NWA Never Work Alone

Ons aanbod: ondersteuning ad hoc of trajectmatig bij deze opdrachten

NEVER WORK• ALONE

Vragen? – Questions ?

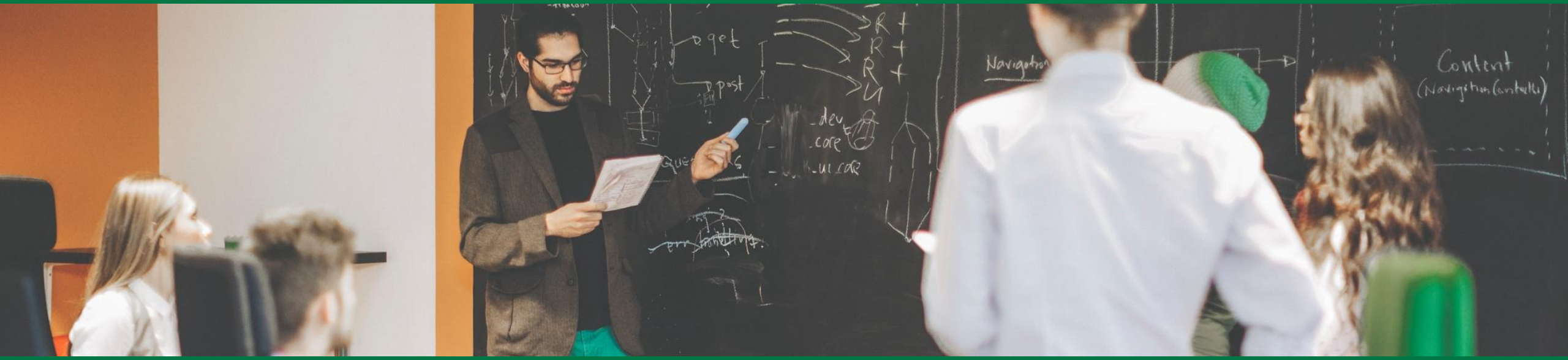

NEVER
WORK•
ALONE